

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt pr. e-mail til jm@jm.dk

København, den 4. januar 2019

Vedrørende høring over udkast til forslag til Lov om ændring af straffeloven (Præcisering af, at tro, kulturelle forhold og lignende ikke kan tillægges formildende betydning ved straffens fastsættelse) sagsnr. 2018-731-0039.

Joan-Søstrene, som i over 40 år har rådgivet kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og sexuel chikane, har med interesse læst ovenstående lovforslag og har følgende bemærkninger:

Joan-Søstrene kan fuldt tilslutte sig forslaget om at tro, kulturelle forhold og lignende ikke kan tillægges formildende betydning ved straffens fastsættelse. En præcisering af, at tro og kulturelle forhold ikke kan udgøre formildende omstændigheder kan styrke retsstillingen for voldsudsatte, herunder også ofre for sexuel og psykisk vold, og vil tydeligt signalere, at vold ikke under nogen omstændigheder kan accepteres eller undskyldes (undtagen i lovligt nødværge).

Idet Danmark har ratificeret Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen), har Danmark påtaget sig en række forpligtelser, herunder i relation til formildende og skærpene omstændigheder, som kan tillægges betydning ved straffastsættelsen i sager om vold i nære relationer. Som det fremgår af den danske NGO-skyggerapport af 9. januar 2017 og GREVIOs evalueringsrapport om Danmark af 24. november 2017, lever Danmark imidlertid ikke op til alle forpligtelser i konventionen.

På den baggrund finder Joan-Søstrene det positivt, at Justitsministeriet har fundet anledning til at revurdere, om Danmark også i praksis lever op til Istanbulkonventionen artikel 42 og fundet nærværende lovændring nødvendig for være i fuld overensstemmelse.

Derudover bemærker Joan-Søstrene, at det bør være en skærpene omstændighed i sig selv, når volden er begået i en nær relation, jf. Istanbulkonventionen artikel 46. Det vil afspejle alvoren af, at vold begås i nære relationer og er endnu et nødvendigt skridt for, at vi er i fuld overensstemmelse med de forpligtelser Danmark har påtaget sig med ratificering af Istanbulkonventionen.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger pkt. 2.3, at der ikke tilsigtes nogen ændring i de forhold, der i almindelighed skal anses som skærpene eller formildende omstændigheder ved straffens fastsættelse i henhold til straffelovens §§ 81 og 82. Hertil er det væsentligt at bemærke, at domstolene efter dansk retspraksis ofte lægger afgørende vægt på, om der forud for vold i nære relationer har været uoverensstemmelse mellem parterne. Under betegnelsen ”oprørt sindstilstand” har dette fænomen stor betydning for spørgsmålet om straffens størrelse, eller om straffen skal gøres betinget. ”Oprørt sindstilstand” er en formildende omstændighed ved straffastsættelsen, fordi det i givet fald lægges til grund, at gerningsmanden var i en formildende oprørt sindstilstand. Dette

er udtryk for et kulturelt forhold, som er indbygget i den nuværende danske retspraksis, i den udstrækning at ”oprørt sindstilstand” i særlig grad anvendes ved sager om parforholdsvold/vold imod en ekspartner. Dette bør ændres med samme begrundelse som nærværende lovændring.

En ændring af lovgivningen kan dog ikke stå alene, og de personer som udøver vold mod andre, vil næppe lade sig påvirke af en ændring af lovgivningen omkring strafudmåling. Vi håber derfor, at forslaget bakkes op af politisk handling, således at vi som samfund tager de nødvendige skridt for at forebygge og bekæmpe vold mod kvinder og vold i hjemmet effektivt.

Vi står naturligvis til rådighed med yderligere oplysninger eller bemærkninger, såfremt det ønskes, og vedhæfter en folder om Joan-Søstrene og vores arbejde.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene